

Kurt Johansson
Morgan Norberg

Äldreförvaltningen

Rapport till Kommunstyrelsen angående genomförda effektiviseringsåtgärder

1. SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11 att en externt utförd genomlysning av äldreförvaltningen skulle genomföras med anledning av att äldrenämnden under flera år redovisat en kraftig kostnadsutveckling. I februari 2016 bereddes äldrenämnden tillfälle att yttra sig över rapporten. I samband med detta redovisades ett åtgärdsprogram från äldreförvaltningen utifrån genomförd genomlysning. Redan 2015-05-21 hade dock beslut tagits i äldrenämnden om genomförande av ett åtgärdsprogram.

Då kommunstyrelsen, 2016-04-04, § 85, behandlade rapporten från genomlysningen och förvaltningens kommentarer till rapporten, beslutades att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma till kommunstyrelsen med en uppföljning av de insatta åtgärderna i äldrenämnden, vid KS första sammanträde 2017.

I samband med kommunstyrelseförvaltningens redovisning 2017-01-30, § 16, beslutade kommunstyrelsen om att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma med en ny rapport till KS första kvartalet 2018. Föreliggande rapport från äldreförvaltningen utgör ett underlag för denna uppföljning.

I den rapport som kommunstyrelsen fick del av i januari 2017 bedömdes den totala ekonomiska effekten av genomförda åtgärder vara kostnadsminskningar/intäktsökningar med cirka 17,8 mnkr under 2016 och att summan skulle öka med cirka 7,6 mnkr ytterligare under 2017 till totalt 25,4 mnkr för 2017. Den fördjupade analys som

äldreförvaltningen genomfört vad gäller ekonomiska effekter av åtgärdsprogrammet under 2016 och 2017 visar att det verkliga utfallet har blivit bättre än den prognos som gjordes inför redovisningen i kommunstyrelsen januari 2017. Effekten under 2016 har räknats upp till cirka 23 mnkr och för 2017 med ytterligare 11 mnkr till totalt cirka 34 mnkr.

2. BAKGRUND

Kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11 att en externt utförd genomlysning av äldreförvaltningen skulle genomföras med anledning av att äldrenämnden under flera år redovisat en kraftig kostnadsutveckling. I februari 2016 bereddes äldrenämnden tillfälle att yttra sig över rapporten. I samband med detta redovisades ett åtgärdsprogram från äldreförvaltningen utifrån genomförd genomlysning. Redan 2015-05-21 hade dock beslut tagits i äldrenämnden om genomförande av ett åtgärdsprogram.

Då kommunstyrelsen behandlade rapporten från genomlysningen och förvaltningens kommentarer till rapporten, beslutades att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma till kommunstyrelsen med en uppföljning av de insatta åtgärderna i äldrenämnden, vid KS första sammanträde 2017.

I samband med kommunstyrelseförvaltningens redovisning 2017-01-30, § 16, beslutade kommunstyrelsen om att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma med en ny rapport till KS första kvartalet 2018. Föreliggande rapport från äldreförvaltningen utgör ett underlag för denna uppföljning.

3. EFFEKTER AV BESLUTADE ÅTGÄRDER

Äldrenämnden beslutade 2015-05-21 om att nedanstående effektiviseringsåtgärder skulle genomföras. I höger kolumn redovisas bedömda effekter. I de fall bedömningen har ändrats jämfört med den rapport som togs fram årsskiftet 2016/2017 har tidigare prognos satts inom parantes.

Detta gäller i första hand åtgärd 17 och 23.

Nr	Åtgärd	Effekter
1	Införa poliklinisk omsorg inom korttidsboende	Efterfrågan på insatsen har inte förelegat. Aktuella kunder har hanterats av Trygg Hem istället. Fortsatt utveckling av konceptet har skett och bidragit till minskade kostnader för utskrivningsklara. Från 2,3 mnkr 2015 till 0,3 mnkr 2017.
2	Samordna utnyttjande av lokaler med socialförvaltningen och andra förvaltningar	Görs vid behov. Exempel: Mötesplats Jordbro. Marginell ekonomisk effekt.
3	Reducera antalet tom dygn inom vård- och omsorgsboende och korttidsboende	Beläggning på interna korttidsplatser är 95 %, oförändrad. Externa platser ersätts endast för belagda dygn. Rutinerna fungerar i stort bra. Det genomsnittliga antalet tom dygn på vård- och omsorgsboende är oförändrat.
4	Mobilisera ytterligare insatser för att reducera sjukfrånvaron	Insatser sker löpande. Inga positiva ekonomiska effekter ännu. Ny projektplan framtagen.
5	Försäljning av tjänster och samutnyttjande av utbildningsresurser	Endast marginella effekter
6	Reducera omfattning av förebyggande hembesök	Minskad bemanning 1,5 å ger en kostnadsminskning med 650 tkr, helårseffekt 2016.
7	Förtäta dagverksamheten	Under hösten 2017 har äldreförvaltningen genomfört en intern granskning av verksamheten. Rapporten visar på att verksamheten kunnat möta ett ökat behov av platser genom i första

		hand förtätning. Men att det finns ett behov av fortsatt utveckling av verksamheten för att kunna möta kommande volymutveckling rapporten redovisas för äldrenämnden i februari 2018.
8	Utreda de organisatoriska förutsättningarna för förvaltningens hälso- och sjukvårdsverksamhet	Utredning genomförd. Ingen ekonomisk effekt. Beslut: Status Quo.
9	Samordna utredning/ handläggning av färdtjänst/ riksfärdtjänst med socialförvaltningen	Genomfört. Kvalitetsmässiga samordningsvinster föreligger och suboptimering undviks.
10	Utreda eventuell avveckling av seniorbostadskön i samband med översyn av framtida former för mellanboende	Utredning genomförd av förvaltning. Inget beslut i ÄN ännu.
11	Omförhandla hyreskontrakt med Haninge Bostäder	Hyra för Tallhöjden omförhandlad: Justering från 3 till 1 procent. 2% på 8,9 mnkr ger 180 tkr från 2017 och framåt. Hyresavtalet för gemensamhetslokaler på Parkvillan har omförhandlats inför 2018. Övriga fastigheter omförhandlas inför ny hyresperiod. Minskad hyreskostnad från 2018 med cirka 1,8 mnkr.
12	Utreda möjligheten att lägga hemtjänst på Dalarö på entreprenad eller utförande via lov-utförare	Intern organisationsförändring genomförd i stället. Ingen ekonomisk effekt.
13	Ta betalt för delegeringar från Stockholms läns landsting	SLL har avböjt. ÄF Haninge kommun utför ej

		delegeringar längre på uppdrag av SLL.
14	Reducera personal vid träffpunkter	<p>Under 2016 har 1,0 åa tagits bort på Djurgårdsplan och 1,0 åa i Brandbergen. Helårseffekt på båda ställena 2016 och framåt besparing blir cirka 800 tkr totalt per år.</p> <p>Under 2017 sker en minskning även på Tallhöjden med 1,0 åa. Denna beräknas få effekt från januari 2017 med 400 tkr.</p> <p>Parkvillans bemanning sänktes redan från sommaren 2015 med 1,0 åa, vilket minskade kostnaderna 2016 jämfört med 2015 med cirka 200 tkr.</p>
15	Omvandla korttidsplatser på Hagagården	<p>Genomfört</p> <p>Kvalitetsvinster för enskilda men inga ekonomiska effekter.</p>
16	Avveckla lokal kundundersökning	<p>Genomfört</p> <p>Ekonomisk effekt: 120 tkr</p>
17	Genomföra en översyn av resursfördelningssystemet	<p>Genomfört</p> <p>Vårdresursmätning slopad</p> <p>Ekonomisk effekt: 2016 52 500 timmar.(40 000 timmar) mindre utbetald ersättning 17,8 mnkr (13,5 mnkr) samt ytterligare minskning under 2017 med 9,4 mnkr (7 mnkr)</p>

18	Införa andra rutiner vid begäran om offerter i samband med beslut om bostadsanpassningsbidrag	Ingen ekonomisk effekt
19	Förbättra uppföljningen av insatser på korttidsboenden genom frekvent närvaro av biståndshandläggare och uppföljningsansvar för respektive korttidsenhet	Verkställs från november Omorganisation genomförd
20	Använda videokonferenser vid vårdplanering där så är lämpligt	Ej verkställt. Teknikförutsättningar behöver förbättras: olika teknisk plattform hos olika vårdgivare.
21	Reducera antalet inköpare inom verksamheten	Genomfört via kommungemensamt projekt.
22	Reducera kostnaderna för köpta platser inom vård- och omsorgsboende	Nya ramupphandlingar har genomförts, begränsad ekonomisk effekt.
23	Genomföra en översyn angående avgifter	Förändringarna beräknas gett ökade intäkter med 2,5 mnkr 2016. Totalt gav kost avgifterna och avgifter för vård o omsorg under 2016 intäkter med 35,5 mnkr jämfört med 2015 års intäkter på 31,0 mnkr. Av dessa kan 2 mnkr kopplas till volymökning och resten till justeringar i avgiftssystemet. Under 2017 har intäkterna ökat till sammanlagt 37 mnkr varav cirka 1,0 mnkr kopplas till förändringen av avgiftssystemet.

Då äldrenämnden 2016-02-24 behandlade rapporten från genomlysningen, beslutades om att nedanstående åtgärder skulle vidtas:

Nr	Åtgärd	Effekter
1	Riktlinjerna för biståndshandläggning uppdateras	Genomfört Inga mätbara ekonomiska effekter
2	Resursfördelningssystemet uppdaterat	Genomfört(se punkt 17 ovan)
3	Gemensam utredning för gränsdragning mellan socialförvaltning/äldreförvaltning	Genomfört Nollsummespel i fråga om kostnadsfördelning, men klara verksamhetsmässiga samordningsvinster.
4	Granskning av biståndshandläggningen systematiseras och genomförs 2 ggr/år. En övergripande granskning och en fördjupad granskning årligen.	Påbörjat 2015,ska fortsätta. Ärendedragningar genomförs kontinuerligt.
5	Införande av IBIC Individens behov i centrum)	Projekt för införande pågår och genomförs enligt plan Ingen ekonomisk effekt
6	Ta fram ett program för kompetensutveckling för biståndshandläggarna	Planeras i samverkan med Nestor.
7	Införa tid- och insats registrering för utförd tid i hemtjänsten	Införandeprojekt har påbörjats och utvärdering av begränsad testperiod pågår.
8	Ta fram granskningsplan för avtalsuppföljning och kvalitetsgranskning av all extern verksamhet	Påbörjat, resurs avsatt Ingen ekonomisk effekt
9	Analysera effekten av insatsen korttidsboende, inkl. växelboende och avlastning - Alternativa kostnader? - Minskar efterfrågan på boende?	Intern granskning genomförd granskningen redovisas för äldrenämnden i februari 2018. Ekonomiska effekter tidigast hösten 2018.
10	Analysera effekten av insatsen dagverksamhet - Alternativa kostnader?	Intern granskning genomförd granskningen

	<p>- Minskar efterfrågan på boende?</p>	<p>redovisas för äldrenämnden i februari 2018. Ekonomiska effekter tidigast hösten 2018.</p>
--	---	--

4. SLUTSATSER

Den uppföljande utvärderingen årsskiftet 2017/2018 av genomförda åtgärder visar i stort på samma effekter av åtgärdsprogrammet som redovisades vid uppföljningen till kommunstyrelsen januari 2017. Två genomförda åtgärder genererar omfattande besparingseffekter:

Översynen av resursfördelningsmodeller gav en besparingseffekt 2016 på cirka 17,8 mkr 2016 (Den första bedömningen var att den skulle ge 13,5 mnkr). Besparingseffekten 2017 blev ytterligare 9,4 mnkr (Den föregående bedömningen var att den skulle ge ytterligare 7 mnkr jämfört med 2016). Det är framför allt avskaffandet av ersättning utifrån vårdresursmätning som genererar denna effekt.

Den andra åtgärden som genererat en större besparingseffekt är översynen av avgifterna för insatserna. Genom denna åtgärd har intäkterna ökat med 3,5 mkr på årsbasis. Övriga beslutade åtgärder har haft betydelse för kvalitet och utförande men har mer begränsade effekter för den totala resursförbrukningen.

Den totala ekonomiska effekten av genomförda åtgärder bedöms för 2016 varit cirka 23 mnkr. Den tillkommande effekten 2017 beräknats varit 11 mnkr.

Införandet av insatskontroll vad gäller insatser inom hemtjänsten har varit mer komplicerad än beräknat och utvärderingen efter testkörningar inom en begränsad del av verksamheten har visat på behov av en utvidgat testområde under våren 2018, målsättningen är att införa insatskollen i full skala under hösten 2018 eller senast årsskiftet 2018/2019.